

Pasakos vaidmuo formuojant vaikų emocijas

Kiekvieno vaiko gyvenime emocijos vaidina didelį ir svarbų vaidmenį. Jos padeda vaikui prisitaikyti prie tam tikros situacijos. Kai vaikas liūdnas, piktas ar dėl ko nors nusiminęs, tai reiškia, kad su juo kažkas negerai. Kai vaikas laimingas, linksmas, tai reiškia, kad jam viskas gerai.

3–5 metų ikimokyklinio amžiaus vaikai jau žino, kaip atpažinti savo ir aplinkinių emocijų būseną. Ikimokyklinukas labai gerai supranta, kad jo draugas yra nusiminęs, įžeistas, išsigandęs ar supykęs. Dėl to emocijos dalyvauja formuojant socialinę sąveiką ir prisirišimus.

Teisingas vaiko emocijų vystymasis yra raktas į sėkmę formuojant harmoningą asmenybę. Tėvams svarbu atkreipti ypatingą dėmesį į emocijų atmosferą, kurioje vaikas auga, taip pat į tai, kaip jis išreiškia savo jausmus ir emocijas (veido išraiška, žodžiai, elgesys), ar jis iš viso gali tai padaryti, o prireikus švelniai ir kantriai ištaisyti tokias apraiškas.

Ikimokyklinis amžius yra savęs ir savo vietos komandoje supratimas. Normaliam asmenybės vystymuisi šiuo laikotarpiu svarbu išmokti bendrauti su skirtingais žmonėmis skirtingose situacijose.

Yra šešios pagrindinės emocijos - džiaugsmas, liūdesys, pyktis, netikėtumas, pasibjaurėjimas ir baimė. Kai kurie psichologai papildo šį sąrašą: susidomėjimas jaudulys, panika, gėda ir kaltė. Kiekviena emocija išreiškiama veido išraiškomis. Tiesa, kai kurios emocijos lengvai atpažįstamos, kitos - sunkiau. Taigi, pavyzdžiui, džiaugsmą lengviau atpažinti iš veido išraiškos nei pyktį ir baimę. Gebėjimas teisingai atpažinti kito žmogaus emocijų būseną yra svarbus veiksnys formuojant santykius su žmonėmis. Šie gebėjimai, stiprėjantys vaikystėje, lemia, kad ateityje teisingai suvoki kitą žmogų.

Pasaka yra neatsiejama auklėjant vaikus. Ji moko vaiką gyvenimo prieinama kalba, kalba apie gerį ir blogį. Vaikams lengviau suprasti pasaką nei suaugusiųjų kalbą. Vaikai, kurie nuo ankstyvos vaikystės skaitė pasakas, pradeda kalbėti greičiau. Pasaka padeda formuoti elgesio ir bendravimo pagrindus, ugdo vaiko vaizduotę ir jo kūrybinį potencialą. Pasaka moko vaikus svajoti,

išryškinti pagrindinį įvaizdį, apibendrinti esminius bruožus, praturtinti vaikų emocijas ir vidinį pasaulį.

Kai suaugusieji nori ką nors paaiškinti ir perteikti savo vaikams, geriausia vartoti vaikystės kalbą - pasaką. Skaitydami ir pasakodami pasakas ugdome vidinį vaiko pasaulį. Pasaka gali suteikti įkalčių, kad naujais būdais patektų į realybę, ji gali padėti vaikui pažinti pasaulį, suprasti jo paties išgyvenimus. Nuo neatmenamų laikų kasdienė patirtis buvo perduodama per vaizduojamas istorijas. Tada vaikai užlipo ant viryklės, o močiutės sukosi ir pasakojo pasakas bei pamokančias istorijas. Taigi kūdikio atmintyje kaupiasi žinios apie gyvenimą.

Pasakos turėtų būti sekamos šeimoje auginant vaiką. Per pasaką vaikui lengviau suprasti, kas yra „gerai“, o kas - „blogai“. Vaikas pristato save kaip teigiamą pasakos herojų. Pasaka yra viena iš prieinamiausių priemonių visapusiškam vaiko vystymuisi. Jei pasirinksite tinkamas pasakas pagal vaikų amžių, galite teigiamai paveikti emocinę vaiko būklę, pakoreguoti ir pagerinti jo elgesį. Pasakų tikslas turėtų būti susijęs su emocijomis, vystantis vaikui. Pasakų knygų turinys turėtų būti skirtas ugdyti vaikų jausmus.

Jei atkreipiate dėmesį į personažus, su kuriais vaikas bendrauja teigiamai ar neigiamai, galite laiku nustatyti ir pakoreguoti psichologinį vaiko supratimą. Vaiko fantaziją lengva nukreipti tiek teigiama, tiek neigiama vystymosi kryptimi. Geriau pradėti nuo pasakų, turinčių paprastą siužetą.

Vaikai mėgsta pasakas ir pasakas apie gyvūnus. Katė, gaidys, kiškis, lapė, vilkas, lokys, kaip vaikams labiausiai pažįstami gyvūnai, iš gyvenimo virto pasaka. Viskas, kas pasakoje yra fantastiška, yra glaudžiai susiję su realybe ir padeda atskleisti gyvenimo tiesą. Pasakos suteikia vaikams žinių apie gamtą. Vaikai sužino apie gyvūnų gyvenimo būdą, jų įpročius ir apie tai, kokie bruožai būdingi konkrečiam gyvūnui.

Norint skaityti pasakas, svarbu pasirinkti „tinkamą“ laiką, kai vaikas bus ramus ir geros nuotaikos. Tai galite padaryti prieš miegą, kai yra laiko aptarti pasaką. Reikia skaityti išraiškingai ir nesiblaškyti, tai duos daugiau naudos ir teigiamų emocijų.

Pasakos vaidina didelį vaidmenį ikimokyklinio amžiaus vaikų emociniame vystymesi, be kurių neįsivaizduojamas sielos kilnumas, jautrumas kitų žmonių sielvartui. Pasakos dėka vaikai pažįsta pasaulį ne tik savo protu, bet ir širdimi, reaguoja į juos supančio pasaulio įvykius ir reiškinius, išreiškia požiūrį į gerį ir blogį. Klestinti pasakos pabaiga kelia optimizmą, pasitikėjimą savimi įveikiant bet kokius sunkumus. Pasakų skaitymas, pasakojimas prisideda prie mąstymo ugdymo ir praturtina vaiko kalbą.

Parengė psichologė Natalija Kuznecova